

Fővárosi Törvényszék
2.Kf.650.312/2013/9. szám

A Fővárosi Törvényszék a Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda (1075 Budapest, Madách Imre út 14., ügyintéző: dr. L P ügyvéd) által képviselt Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt. (1115 Budapest, Petzvál József u. 31-33.) felperesnek a dr. Hargita Árpád jogtanácsos által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u. 5., Hiv. sz.: Vj/100-55/2011.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. évi szeptember hó 18. napján kelt 5.K.30.746/2013/13. számú ítélete ellen az alperes által 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, míg a felperes által a másodfokú eljárásban 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán az alulírott helyen 2014. évi április hó 16. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét fennmaradó részében is elutasítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – 500.000 (azaz ötszázezer) forint további kereseti, valamint 400.000 (azaz négyszázezer) forint fellebbezési és 200.000 (azaz kettőszázezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezéseinek vélelmezett megsértése miatt versenyfelügyeleti eljárásban meghozott 2013. január 18. napján kelt Vj/100-38/2011. számú határozatában megállapította, hogy a felperes 2011-ben – a döntésében megjelölt három kommunikációs kampányában – a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor a MinDig TV Extra csomagok ára tekintetében valótlan információkat kommunikált. Ezért a felperest 30.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a reklámoknak önmagukban (minden további információ megismerése nélkül) kell hitelesnek, igaznak és pontosnak lenniük, így nem mentesül a felperes a versenyjogi felelősség alól attól, hogy reklámjaiban jelezte azt, hogy további információkat a honlapon lehet elérni, illetőleg hogy közölte, a tájékoztatás nem teljes körű. A reklámnak magának is pontos tájékoztatást kell nyújtania a terméknek a vállalkozás által szerepeltetett tulajdonságáról, s nem mentesíti, ha a fogyasztó a rendelkezésére álló és biztosított valamennyi tájékoztatási lehetőséget igénybe véve a további információk birtokában teljes képet kaphat a termék (a termék adott tulajdonságának) tényleges mibenlétéről (89.pont). A vizsgált televíziós reklámokban formálisan elhelyezésre került az apró betűs tájékoztatás, ugyanakkor a reklám kivitelezése, ezen közlések formai sajátossága azt eredményezte, hogy nem vált a reklám fogyasztók által ténylegesen észlelt üzenetének a részévé. Az áru lényeges tulajdonságáról tájékoztató reklámok esetében azonban elvárható, hogy a közölt lényeges körülményről a szolgáltató pontos tájékoztatást adjon: nem lehet a fogyasztótól jogszerűen elvárni azt, hogy a lényeges tulajdonsággal kapcsolatos valamennyi információt (amelyek esetlegesen módosítják a lényeges tulajdonság tartalmát) más forrásból maga szerezzze be. (90.pont) A döntés 103. pontjában, visszautalva a 89-90. pontban leírtakra rögzítette, hogy a tájékoztatás tartalmán érdemben az sem módosít, hogy a „Részletek a honlapon” szöveg is elhangzik a reklámban, mivel, ha a felperes kommunikációja központi üzenetévé a szolgáltatás lényeges jellemzőjét – annak árát – teszi, akkor az árra vonatkozó közlésnek hitelesnek, igaznak és pontosnak kell lennie. Nem mentesít a felelősség alól az sem, hogy a felperes reklámjaiban jelezte, hogy további információkat – amelyek a szolgáltatás valós, teljes árának megismeréséhez szükségesek – hol lehet elérni.

Az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 78.§ (3) bekezdése, illetve a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltaknak megfelelően mérlegeléssel állapította meg a bírság összegét. A határozat 121-125. pontjaiban sorolta fel, hogy a felperes terhére és javára mit és milyen súllyal értékelt. Rögzítette, hogy nem tartotta enyhítő körülménynek, hogy a fogyasztók más forrásból (pl. a felperes honlapjáról) teljes körűen tájékozódhattak a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, és utalt a határozat 89. pontjára, miszerint a szolgáltatás lényeges jellemzőjéről adott tájékoztatásnak önmagában kell pontosnak lennie (125. pont).

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatását kérte jogsértés hiányában, a bírság mellőzésével; másodlagosan a határozat megváltoztatását kérte a bírság mérséklésével; harmadlagosan pedig a határozat hatályon kívül helyezése és az alperes szükség szerinti új eljárásra kötelezése iránt terjesztett elő kérelmet. A bírság körében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B.§-ára

utalással azt sérelmezte, hogy a versenyhatósági mérlegelés szempontjai nem egyértelműek. Arra hivatkozott, hogy a felróhatóságot enyhítő tényező, ha egy vállalkozás akár apró betűs megjegyzésben a megfelelő tájékoztatásra törekszik. Álláspontja szerint azonban az alperes ezt súlyosító körülményként értékelte a határozat 122. pontjában, míg a határozat 123. pontjában ugyanazon körülményt egyben enyhítő körülményként is figyelembe vette. Kifogásolta, miszerint bár hangsúlyozta a Közlemény 16. pontjában írtakat, hogy a fogyasztó a döntése meghozatala előtt más forrásokból is szerezhetett teljesebb információt, ennek ellenére az alperes ennek mint enyhítő körülménynek a figyelembevételét a határozat 125. pontjában külön indokolás nélkül megtagadta.

Az alperes a döntésében foglaltak fenntartása mellett előadta, hogy a felperesnek a jogsértés miatti szankcionálását előíró határozata a törvényi elvárásoknak megfelel, és a bírság meghatározása indokolása körében sem hiányos.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes terhére kiszabott versenyfelügyeleti bírságot 25.000.000 forintra mérsékelte, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperes helyesen értékelte a felperesi magatartást az Fttv. 6.§ (1) bekezdés c) pontjában és az Fttv. 3.§ (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel, mert a jogsértést a megtévesztésre alkalmas információk közreadásával a szolgáltató elkövette. A vizsgált reklámokban a szolgáltatás ára megfelelő feltüntetésének hiánya, valamint, hogy a felperes nem tájékoztatta a fogyasztókat arról, miszerint a szolgáltatáshoz egyéb műszaki berendezés is szükséges, alkalmas volt arra, hogy a fogyasztókban a kínált szolgáltatással, illetve annak lényeges tulajdonságával kapcsolatban alappal alakulhasson ki valamilyen téves képzet, ezért a szankció alkalmazására jogszerűen került sor. Az alperes megjelölte, mit értékelt enyhítő és súlyosító körülményként, mely körülményeket nem vett figyelembe, és az egyes mérlegelési tényezők súlyozását is a szükséges körben feltüntette. Azonban a bírság mértéket eltúlzottnak ítélte, mert a hatóság nem minden enyhítő körülményt vett figyelembe (kellő súllyal). E tekintetben elfogadta a felperes kereseti érvelését és a Közlemény 16. pontjában írtaknak a felperes javára való értékelésére látott lehetőséget. Ezzel kapcsolatban kiemelte a következő relevanciával bíró tényezőket. A teljes körű valós információ megismerésére biztosított reális lehetőség kétségtelenül nem mentesíti a felperest a felelősség alól, azonban e körülményt – hasonlóan az apró betűs információk közléséhez – enyhítő körülményként a vállalkozás javára lehet értékelni, hiszen ezzel is legalább törekedett a versenyjogi elvárásoknak megfelelő tájékoztatás megadására. Helyesen hivatkozott e körben a felperes a határozat 120. pontjában a bírságkiszabásnál rögzítettekre, a Közlemény a 16. pontjára; már a versenyfelügyeleti eljárásban figyelembe venni kérte ezt az enyhítő körülményt (határozat 31. pont). Az alperes e tényt megalapozatlanul mellőzte: ennek indokaként ugyanis nem a bírságkiszabás körében releváns szempontokra, hanem a jogsértés megállapíthatóságánál már felhozott érvekre hivatkozott és a perben sem jelölt meg egyéb indokot.

Az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperesi kereset teljes körű elutasítását kérte, mert az elsőfokú bíróság téves és iratellenes megállapításokkal hozta meg a döntését, amely szembehelyezkedik a régóta egyértelmű és töretlen bírósági gyakorlattal. Hangsúlyozta, hogy határozatának 125., 103. és 89-90. pontjai alátámasztják azt, hogy azért

nem tudta a más forrásból való teljes körű információ elérhetőségét mint enyhítő körülményt figyelembe venni, mert a szolgáltatás lényeges jellemzőjéről, azaz az árról adott tájékoztatásnak önmagában kell pontosnak lennie. Utalt arra is, hogy az ellenkérelmében, valamint az elsőfokú eljárásban tartott tárgyaláson is kifejtette a mellőzés okait, így az ezzel összefüggésben tett ítéleti megállapítás nem helyénvaló. A bíróság kiszabásánál alkalmazott Közlemény 16. pontja szerinti „adott” körülmények nem álltak fenn, mert lényeges tulajdonság tekintetében történt a megtevesztés. Ahogy azt már többször kifejtette, nem vált a reklámok részévé az az üzenet, hogy „további részletek a honlapon” elérhetőek, így nem jutott el a fogyasztókhoz az az üzenet, hogy egyáltalán léteznek további információk és azok hol találhatóak meg. Okfejtése alátámasztásául más bírósági döntésekben kifejtettekre hivatkozott.

A felperes az elsőfokú eljárásban előadott nyilatkozatainak a fenntartásával csatlakozó fellebbezéssel élt és az elsőfokú bíróság ítéletének az alperesi határozatra is kiterjedő megváltoztatásával lényegében a keresetének helyt adó döntést kért. Vitatta a jogsértését megállapító ítéleti rendelkezéseket. Felsorakoztatott érvei (jogsértés hiánya; nem bizonyítottak a közbenső, illetve a hátrányos következmények, az hogy a fogyasztói modell ténylegesen az ésszerűen eljáró fogyasztók koncepcióján alapul; a dekóder vagy a CA modul szükségessége, iparági gyakorlat) értékelésével pedig a hiányos mérlegelés miatt – mivel annak okszerűsége nem ellenőrizhető – a bíróság további csökkentését, vagy mellőzését kérte.

Fellebbezési ellenkérelmében fenntartotta és megismételte jogi érveit. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem különítette el a jogalap és bíróság értékelésénél azt a releváns és figyelembe veendő körülményt, amit maga rögzített a Közleménye 16. pontjában, hogy biztosított-e a fogyasztóknak az egyéb forrásokból történő teljes körű tájékozódás lehetősége. Ez a joggyakorlat ellentétes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 2.§ (3) bekezdésében és 72.§ (1) bekezdés e) pontjában, valamint a Tptv. 78.§ (3) bekezdésében megfogalmazottakkal, miszerint a hatóság az eset összes körülményét figyelembe véve, azokat mérlegelve hozza meg döntését, ami a Pp. 339/B.§ rendelkezésnek sem felelhet meg, tekintve, hogy hiányos mérlegelést takar, ahogy azt elsőfokú bíróság is megállapította. Egyébként az alperesi álláspontot sem a Közlemény, sem a per egyéb iratai nem támasztják alá. Az alperes utólag kívánja megindokolni a határozatának 125. pontjában foglalt mellőzés indokát, de a másodfokú bírósági eljárásban ezt már nem teheti, így nem orvosolhatja a mérlegelése okszerűtlenségét.

A Fővárosi Törvényszék a felperes csatlakozó fellebbezésének a jogsértés hiányára alapított – elutasított – kereseti kérelemmel összefüggő részét 4. sorszámú végzésével hivatalból elutasította. A felperesi fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2014. március 6. napján kelt 8.Pkf.25.266/2014/4. számú döntésével e végzést helybenhagyta. Kiemelte, hogy az alperes fellebbezésében a döntését megváltoztató ítéleti rendelkezést támadta, ezért a felperes csak e körben élhetett csatlakozó fellebbezéssel. A felperes a fellebbezés lehetőségével nem élt, ezért a jogsértés hiányára alapított kereseti kérelmet elutasító elsőfokú rendelkezés ellen csatlakozó fellebbezést nem nyújthat be.

Az alperes fellebbezése alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

Elsődlegesen a másodfokú eljárás terjedelméről kellett a törvényszéknek állást foglalnia. Az alperes határozatában azt állapította meg, hogy a felperes jogsértést követett el, és ezért bírsággal sújtotta. Az elsőfokú bíróság a bírság összegét mérsékelte, egyebekben a felperes keresetét a jogsértés tekintetében elutasította. Azt állapította meg, hogy a felperes a terhére rótt jogsértő magatartást valóban tanúsította. Az elsőfokú ítélet ezen rendelkezése ellen a felperes fellebbezéssel nem élt, csatlakozó fellebbezését pedig a bíróság jogerősen elutasította e körben.

A másodfokú bíróság ezért a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján bírálta felül az elsőfokú bíróság döntését a fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között eljárva, figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 2014. március 6. napján kelt 8.Pkf.25.266/2014/4. számú döntésével helybenhagyott végzésben kifejtettekre. Ebből következően a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag az elsőfokú ítéletnek a felperest terhelő bírság mértékére vonatkozó rendelkezése képezte.

A versenyjogsértés megvalósulásával kapcsolatos felperesi előadásokat a törvényszék nem vizsgálhatta, ezek csak a bírság további mérséklését megalapozó körülményként voltak vizsgálhatók. A felperes csatlakozó fellebbezésében a bírság összegének további csökkentésére okot adó szempontot lényegében (ténylegesen) nem jelölt meg. A Fővárosi Törvényszék megítélése szerint az elsőfokú bíróság feltárta az ügyben irányadó tényállást, és a rendelkezésre álló peradatoknak a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelő értékelésével okszerű jogi következtetést vont le a bírság szankció kiválasztása körében, azonban nem értett egyet a bírságösszeg mérséklést érintően a felperesi okfejtést elfogadó ítéleti érvelésével. Ezzel szemben azt állapította meg, hogy a jelen ügyben a felperes nem igazolt egyetlen olyan releváns körülményt vagy tényt sem, amelyet elmulasztott volna a versenyhatóság a bírság kiszabása során értékelni, és olyan jellegű bizonyítást (Pp. 164.§) sem indítványozott, amely a figyelembe vett és értékelt körülményeknek az alperesétől eltérő súlyozását eredményezné.

Az ítéltáblai döntéseket elbíráló Legfelsőbb Bírósági és Kúriai ítéletekre figyelemmel a határozat szerinti bírság összeg helyességének megállapítására látott lehetőséget a másodfokú bíróság; nem azt tartotta vizsgálandónak, hogy az alperes mérlegelése a Közlemény szerinti szempontrendszernek megfelel-e, mivel az a bíróságot (mivel nem jogszabály) nem köti, hanem azt értékelt, hogy a határozat bírságra vonatkozó része megfelel-e a Tpv. 78.§ (1) és (3) bekezdésében foglaltaknak, azaz a törvényi rendelkezéseknek.

A másodfokú bíróság a hasonló tárgyú jogsértések elbírálása során az alperesi mérlegelést érintő bírósági döntésekre figyelemmel hangsúlyozza, hogy – miként azt a felsőbb bíróságok korábban több határozatukban is kifejtették - a bírságszámítás körében az alperes a kiadott Közleményét is figyelembe veheti, azonban bíróság nincs kötve a Közleményhez, mert az jogszabálynak nem minősül, és azt a Tpv. 78.§. (3) bekezdése sem határozza meg mérlegelési szempontként. A Pp. 339.§-a alapján a bíróságnak nem azt kell vizsgálni, hogy a

közigazgatási határozat összhangban áll-e a Közleményben foglaltakkal, hanem azt, hogy megfelel-e a jogszabályoknak.

A bírság összezszerősége körében a másodfokú bíróság azt is hangsúlyozza, hogy az alperesnek a megállapított jogsértés miatt, annak súlyához, jellegéhez, valamint az adott ügyben feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez igazodóan mérlegeléssel kell a bírságot kiszabnia. Ennek főbb szempontjait a Tpvt. 78.§ (3) bekezdése határozza meg. A példalódzó felsorolás nem zárja ki az egyedi jogsértéshez tartozó, a konkrét ügyben releváns olyan egyéb körülmények figyelembevételét, amelyek enyhítik vagy súlyosítják a jogellenes magatartás megítélését. A döntés során számot kell adni arról, hogy a bírságösszeg meghatározásakor az alperes mit és milyen súllyal mérlegelt, a releváns körülményeket egymással összevetve egyenként, de összességükben is értékelni kell a törvényben meghatározott keretek között. Egyébként a Közlemény 16. pontja nem határozza meg az „adott” körülmény jelentését, továbbá csak a lehetőségét biztosítja, annak, hogy „Adott körülmények között enyhítő körülménynek minősülhet, ha a fogyasztó döntése meghozatala előtt más forrásokból is szerezhethet helytálló, vagy teljesebb információt”.

A bírósági felülvizsgálat jogszerűségi értékelést, azaz a törvénynek (Tpvt. 78.§) való megfelelés vizsgálatát jelenti. A bíróságnak a Tpvt. és a Pp. előírásához képest kell értékelnie a felperes terhére rótt jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezményeket, és a jogszabályi rendelkezések által biztosított [Tpvt. 83.§ (4) bek.; Pp. 339.§ (2) bek.] megváltoztatási jogkörével élve van lehetősége a versenyhatóság által alkalmazott joghátrány mellőzésére, avagy mérséklésére. Az elsőfokú bíróság döntésének vitatott rendelkezése tekintetében a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes a Tpvt. 78.§-ában írtaknak megfelelően járt el, mérlegelése a Pp. 339/B.§-ában megfogalmazott követelményeket nem sérti, mert a Tpvt. 78.§-a szerinti szempontokat számba vette, azokat értékelte, erről a határozatában – a szükséges körben – számot is adott. Röviden megjelölte, szövegszerűen kiemelte határozata 125. pontjában, hogy nem vette enyhítő körülményként figyelembe, hogy a fogyasztók más forrásból is (pl. felperes honlapjáról) teljes körűen tájékozódhattak a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről és döntésének a jogalapot érintő 89. pontjában írtakra is visszautalt, miszerint „a szolgáltatás lényeges jellemzőjéről adott tájékoztatásnak önmagában kell pontosnak lennie.” Ugyanezt adta elő érdemi ellenkérelmében, továbbá az elsőfokú tárgyaláson, és ezt hangsúlyozta a fellebbezésében is. A versenyhatósági döntésből egyértelműen kitűnik az, hogy a felperesnek az utólagos teljes körű információ megismerése lehetőségének a biztosítására irányuló törekvését az alperes nem tartotta enyhítő körülménynek, amit a jogalap körében kifejtett érveinek megismétlése nélkül, mint értékelése eredményét sommásan rögzítette is. E mérlegelési szempont eltérő, más súlyozással való értékelésével nem volt indokolt a joghátrányként alkalmazott bírság mérséklése.

Minden alapot nélkülöz ezért az a felperesi érvelés, hogy a közlemény 16. pontjában írtak alkalmazását, illetve az általa értékelni kért enyhítő körülményt az alperes indokolatlanul és ezért megalapozatlanul mellőzte. Az alperes a határozat 125. pontjában számot adott arról, hogy a kérdéses körülményt enyhítőként nem vette figyelembe, és ennek indokát is adta. A

sommás indokolás nem jelenti az indokolási kötelezettség elmulasztását, és nem is eredményez e vonatkozásban megalapozatlanságot. Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a jelzett határozati pontban írtakat – eltérő jogi álláspontja folytán – a Pp. 339/B. § alkalmazásával, a felülmérlegelés tilalmába ütközően figyelmen kívül hagyta, és a felperessel szembeni bírság összegét mérsékelte.

A felperes a másodfokú eljárásban sem tudott a bírság tekintetében alapul vehető releváns körülményeket megjelölni, míg az alperes helyesen hivatkozott a bírság mérték tekintetében értékelendő határozati pontjaira.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság Pp. 253.§ (2) és (3) bekezdései alapján a rendelkező részben írtak szerint hozta meg döntését, és az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintve fellebbezett rendelkezését megváltoztatta, a felperes keresetét fennmaradó részében is elutasította egyebekben helybenhagyta.

A törvényszék a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes együttes első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére. Az alperes fellebbezése sikerre vezetett, míg a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan volt. Ezért a felperes köteles továbbá viselni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) bekezdése és 42.§ (1) bekezdése szerinti további kereseti, és 46.§ (1) bekezdése szerinti fellebbezési illetéket, valamint a 46.§ (4) bekezdése szerinti mértékű csatlakozó fellebbezési illetéket is a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. évi április hó 16. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke,
dr. Rác Krisztina sk. bíró

dr. Bacsa Andrea sk. előadó bíró,